

למה מתכוון אדם, כאשר הוא אומר: "אני חי חיי-כלב"? האם רע או טוב לו? הכל תלוי בטיב הביטוי. כי ישנם החושבים שכלב הוא מלך. אחרים חושבים שכלב הוא חיה. מכאן מובן שהראשונים ינסו להתקרב ככל האפשר אל הכלב, ואילו אנשי הקבוצה השנייה יתרחקו ממנו כמפני חיה רעה. כדי לברר את יחסם של אזרחי ישר-אל לחיות-הבית, פנו אליהם השבוע כתיבי, "העולם הזה" בשאלה:

היש לך חית בית?

אירוס מסרתי לבני הנשוי, שלו יש חדר שלם עם דגים. היה לי גם כלב זאב גדול, אבל הוא נעלם, כנראה נגנב. המשפחה אהבה אותו כליכך שנשארה נאמנה לזכרו ומאו לא היה לנו שום בעליה אחר במקומו."

צבי מירון, הממונה על יחסי ציבור במשרד הסעד: "אין לי חיות-בית, כי אני מרגיש צורך בזה. מי שמחזיק בהן כנראה שיש לו עניין בכך. לעתים זה בא במקום ילדים והאנשים מתגברים בכך על הרגשת הבדידות. לי יש שני ילדים ואשה אחת ואיני מרגיש בודד."

אליהו מוזיקנטסקי, מרפא שיניים: "יש לי תוכי גדול שמדבר, כנריות, תוכים גמדיים ושני קופים קטנים. הם אצלי שנים רבות ומה שאני מכיר יותר את בני-האדם, אני מחבב את החיות יותר ויותר. הן אינן מדברות ואין סכנה שיאמרו שטויות. הקופים, למשל, נותנים לי הרגשה של חברת בני-אדם. אין להם את החסרונות שיש לאנשים; רק את היתרונות. וזה גורם לי הנאה."

פרופסור מכס מרכוב, מנתח: "יש לי שני כלבים. כל החיים היו לי כלבים. אני אוהב אותם. הם אינטליגנטיים. אפשר לדבר איתם. זו חברה טובה. אני גר לבדי, ברמת-גן, וזו חברה טובה בשבילי. זה מוסיף עניין. היו לי פעם שפנים וחתול סיאמי, אבל זה היה קשה ביחד עם כלבים. הייתי מגדל ברצון עוד כלב אחד או שניים, אבל סוכנת הבית שלי מחמירה קצת ובאמת גם ככה זה קצת קשה בשבילה."

מרדכי שטייר, בעל חנות לבעלי-חיים: "חובב, זה כל אחד שמחזיק בעל חי בלי לעשות חשבון כספי. כי רבים מהחובבים הפכו מחוסר ברירה לסוחרים, כדי למכור את הצאצאין של חיותיהם. אני, אמנם, מקצועי — אבל יש לי חיות פרטיות משלי שבשום פנים בעולם לא הייתי מוכר אותן. הן כמו בני-משפחה. התוכי המדבר, הכלב הגמדי, התוכים הגמדיים ופשושים אפריקניים צבעוניים. החביבי המיוחד — דגיהאלמוגים מאילת. בעלי-חיים הם עיסוק של אנשים תרבותיים ומי שאינו כזה, הם עוזרים לו להיות. פעם זה היה נחת של גויים, היום זה דבר רגיל."

כחן

שטייר

רחל כהן, מזכירת התיאטרון הקאמרי: "יש לי כלב קטני נהדר ותחול סיאמי. אצל הררי בבית היו הרבה כלבים וחתולים ואני תמיד ברחתי מהם. היום, כשיש לי מספיק בני-אדם במשך כל היום, החלטתי לבלות את הערב לשם גיחון, בחברת בעלי-החיה. הם כנים, אוהבים אהבת אמת. לא כמו גבר, שעלול לא לאהוב ולא לאמר. אם הכלב לא יאהב הוא יגלה זאת מיד. כל מי שמכיר ואוהב בעלי-חי כמוני לא יוכל להגיד לי שבני-אדם עדיפים עליהם. כמובן שכולם חייבים להיות מיניאטוריים. אני מפתחת מהגדולים."

יורם טייל, סטודנט למשפטים ובעל חנות לבעלי-חיים: "בשבילי חיות זה עסק, לא תחביב. אני אוהב בעלי-חי והיה לי פעם אקווריום גדול בבית; אבל חיסלתי אותו בגלל חוסר פנאי לטפל בו. החיבה שלי לחיות מוצאת כיום את סיפוקה בטיפול שאני נותן לאלפיים הדגים ועשרות הציפורים והעכברים שבחנות."

חיות לצערי — כיוון שכל בני ביתי, האשה ושני הילדים, אוהבים חיות. אבל מאחר שבועותי הרבים אני חי בדירה קטנה שבה בני-המשפחה עצמם מצטופפים, ריכוזנו את כל אהבתנו בתוכי קטן שמת עלינו בלא-עז וקצת נשאר לנו כמה דגים. קיוחני שלתוכי היה מה לומר בארץ דימוקראטיה, אבל הני כנראה סבור היה שלא יוכל לומר את שהיה רוצה לומר ומת. בני אדם אינם מתים מזה."

משה קלמר, חי"כ הדתיים הלאומיים: "מעולם לא גידלתי חיות-בית. שטוט לא הייתי בסביבה כזאת, זאת אומרת במשפחה שהיה לה עניין עם חיות. משפחתי עסקה במסחר, בעיירה קטנה. חוץ מזה, אולי גם כן בגלל הסיבה, אין לי משיכה מיוחדת לחיות."

מאיר דינאי, עורך-דין: "חיות בית זה כמו כל תחביב אחר. מינה של שמונה ציפורים מעורבות וכמה תרסירי דגים, כמו שיש לי ולרבה אשתי, נותנת לנו מלבד תחביב גידולם גם הרגעה ומנוחה נפשית. אתה מרגיש את עצמך קצת בחיק הטבע. בקשר לחיות-בית אחרות זה עניין של טעם אישי. אין לי זיקה לגידול בעלי-חי אחרים. גם לבני דורון בן הארבע, זיקה דומה. הוא אפילו מצויר כבר את בעלי-חיה שבבית."

חיים ירושלמי, תעשיין: "יש לי אקווריום גדול אחד ושניים קטנים. אחד מהקטנים נקרא אטותא ושם מכניסים את הדגים לבית-יולדות, משם מצבירים אותם לאקווריום השני שהוא בית התינוקות. עוד ב-1951 התאהבתי בדגים; אבל אז לא היו דגים בשוק. זה נותן תענוג גדול. מחוץ לדגים יש לי גם ציפור שחייצרית. הייתי מגדל ברצון גם בעלי חיים אחרים, אבל לא גדולים. הסיפוק הגדול בא מזה שלוקחים בעלי-חיה קטן ומגדלים אותו כמו תינוק."

יעל ברבן, מתכנתת אופנה: "יש לי כלב דני ענק בשם אריק, שהבאתי איתי מאמריקה. בעל-החיים הם ידידים טובים לבני-האדם. הם משעשעים. ברוב המקרים הם אצילים יותר מבני-האדם. הכלב שלי במיוחד. יש לי הנאה אסתטית רבה, כי הוא יפה מאוד. אני אוהבת גם בעלי-חיים אחרים, אבל במיוחד כלבים, כך זה היה מן היום שנולדתי."

אמיר

ברבן

אריק אמיר, מחקה-חיות: "יש לי חיה אחת בבית שבה כלולים כל החיות: זו אשתי, חיה. גידלתי מילדותי זקוקים, עכברים לבנים וצפרדעים בחבית. בתי נורית היא בדיוק אותו הדבר. כשאני שואל אותה היום מה היא רוצה יותר, כלב או אופניים, היא עונה בלי היסוס שכלב הרבה יותר טוב. לו יכולתי היום, הייתי מחזיק עכברים לבנים שתענוג ללמוד מהם סדר ונקיון; ותוכי גדול מדבר. אבל יש לי גם ככה מספיק תלונות מהשכנים, כשאני מתאמן. אם אכניס תוכי מדבר יורקו אותי מהבית. לכן אני מסתפק ב-14 תוכים קטנים שמשקלם כמשקל תוכי גדול אחד. כשאני בן 70, אגדל דגים באקווריום. זה שקט ומרגיע נפש וקנה."

בכור שלום שיטריט, שרי-המטרה: "כשהייתי הייתי נער, גידלתי כלב. קרה לו אסון ומת. הצטערתי עליו מאוד. קברתי ומאלו לא הייתי אחר תחתיו. אבל הייתי בין מייסדי גן-החיות ועד היום אני סגן מנהל חברת גן-החיות, וכשיש לי זמן אני משתתף בישיבות."

יעקוב (יאשה) לוי, בעל חינוך באר: "כיום אין לי בעלי-חיים בבית. פעם היה לי בבית, וגם בעסק, אקווריום גדול של דגים. גם אני נהייתי וגם אלה שישבו ליד הברא. לי היתה תועלת כפולה. חוץ מההנאה האישית שלי, היתה לי הקלה בכך שהאנשים שנהגו עד אז לשבת במשך שעות ליד ולבלבל לי את המוח היו יושבים במקום זה ומסתכלים במשך שעות בדגים הנודרים. בבית, כשהייתי בא עיף או מרוגז, הייתי מסתכל קצת באקווריום, וזה היה בשבילי כמו גלולת-הרגעה. מספרים שבבית הנבחרים האיטלקי ברומא ישנו אקווריום ענק בחדר מיוחד, וחברי הפרלמנט נכנסים לשם כשהם מתרגזים ונרגעים. את האקר"

מתתיהו כרדוב, עוזר מנהל גן-החיות בתל-אביב: "אני מאז ומתמיד חובב חיות. מיום שבאתי ארצה היו זמנים שלא היה לי מה לאכול, אבל כלב תמיד היה לי. כרגע יש לי בבית כלבה ממסרתית מגווע זאבים. קיבלתי אותה ממסרת שפרעם, כשהייתה צעירות. כמירכך יש לי גם חתול סיאמי. הכלבה משמשת לי שומרת בית, אף-על-פי שאני גר במרכז תל-אביב בקומה שלישית. בזמן האחרון קרו הרבה מקרים של גניבות בראיוס של 50 מטר ממקום מגורי והכלבה הצילה אותי בכך שבמקום לחזור אלי חדרו אל השכנים שלי. זה נשק יעיל מאד."

משה שטרנשום ורות צרפתי, פסלים: "בבית הזה היו הרבה טראגדיות שקשורות בעלי-חיה. לבעלי משה היתה כלבה אהובה בשם עכסה, שנהרגה במלחמת השחרור כשהובילה תחמושת לארכיבר. לפני שנה נהרג ברחוב כלב שלנו, פק הטיכטיירי. הוא היה בן 15 אבל עדיין היה מסוגל להמשיך לחיות. היתה בכייה גדולה בבית. היה לנו ערב; אוגר (אמסטר), משהו בין סנאי לעכבר); צבים וקיפוד. מהצבים והקיפוד נפטרנו. אין אליהם יחס. אלה יצורים מתים. כל חיה בבית הזה היתה לה אישיות בפני עצמה. על האוגר כתבה רות סיפור. אחרי שפק הלך, רצה משה בכלב חדש, אבל החלטנו להתייחד עוד קצת עם זכרו"

שטרנשום ומשפחתו*

של פק. אנחנו מנסים לפנק אותם, להבין אותם. הם ידידים של המשפחה. כמעט בני בית."

דוי יצחק הירושלמי, דובר ההסתדרות הכל-יית: "היום אין לי חיות-בית. הסיבה, עד היום, היתה — חוסר מקום. אך הובן שלי, בן ה-11, מחבב מאוד חיות ובעבר גידל כלבים וחתולים. לי אין סנטימנטים לחיות-בית אך אני מוכן להיכנע לבן בעניין זה. בעצם, גם אין לי צורך בחיות-בית. אנשים מגדלים אותן במקום ילדים, כדי להפיג את השעמום, מתוך סנטימנט, או כדי להרוג את הזמן. לי יש ילדים, ברוך השם. אינני רוצה להיות סנוב, לא משעמם לי והזמן שלי הרוג בלא-רעה. כאשר לבני אינני חושד בו שהוא סנוב, להיפך. יש לו זמן ואני בטוח שזו אהבה אמיתית. אז אני מוכן שיעשה רצונו."

דויד בריישי, דובר המטה הארצי של מסירת ישראל: "כיום אין לי חיות-בית. היתה לי לפני כמה שנים כלבת-זאב שכתבה-יוחסין שלה הגיע עד לאב הסבא שלה. כשנולד לנו התינוק החלה הכלבה לגלות סימניקוגאה כאלה שהייתי מוכרח להחליט — זה או זו. הכרעתי לטובת הבן ומסרתי אותה. התאבלו עליה זמן רב וכדי לא להכחש, בעוד פרידה כזאת לא גידלנו מאז שום בעל חיה."

פרץ ברנשטיין, חי"כ הציונים הכלליים: "יש לנו חתול אבל הוא חולה."

וררה הרמן, תלמידת האקדמיה למוסיקה: "היום יש לי דגים מכל המינים. פעם היה לי כלב ואמרו לי שהעירייה הרעילה אותו ברחוב. היה לו מספר והוא ברח מהבית. עד היום אני מתאבלת עליו. הוא היה הכל בשבילי. היום, כשאני עצבנית, מספיק לי לשבת חצי שעה ליד האקווריום ואני נרגעת מיד. אני מציעה לכל אדם עצבני לעשות זאת."

חמדה אסיא, מסקנת משרד החינוך במחוז הצפון: "אין לי מושג בנושא הזה. אני אוהבת את החיות במקומן הטבעי. בבית אני אוהבת רק בני-אדם. קטנים גדולים, מכל הסוגים."

אליהו עמיקם, עתונאי: "חיות-בית מצריכות תנאי-דור מתאימים, לבל יסבלו. אדם אינו יכול להחזיק חיות בביתו מבלי לדאוג לשלומן. אצלי, לצערי הרב, אין

* על הקיר: ציור הכלב פץ.